

Månedsoversigt over plantesygdomme

340. — Juli 1954.

Der blev for juli måned modtaget beretninger fra 125 medarbejdere; endvidere blev der i månedens løb besvaret 746 forespørgsler.

Lufttemperaturen lå som middeltemperatur i tiden 27. juni—31. juli fra 0,7°—2,6° C. under periodens normaltemperatur, der varierer fra 15,3°—16,3° C.

Nedbøren blev for tiden 1.—31. juli 100,9 mm mod normalen 63,4 mm. De største nedbørmængder faldt i månedens tre sidste uger, mest i den sidste. For landsdelene målt i det angivne tidsrum følgende mængder i mm med månedens normal i (): Nordjylland 76 (60), Østjylland 87 (64), Vestjylland 98 (64), Sønderjylland 125 (71) og for hele Jylland 92,7 (63,7); Fyn 96 (61), Sjælland 142 (63), Lolland og Falster 87 (65) og for Øerne i alt 120,0 (62,7); Bornholm 129 (55).

Sygdomme på landbrugsplanter.

Korn og græsser.

„Frostskade i byggens blomstringsperiode er konstateret flere steder. De angrebne aks er enten helt golde eller har manglende kernesætning i en del af blomsterne. Kun et enkelt sted er skaden af større økonomisk betydning“ (Niels Jørgen Nielsen, Herning).

Knækkedodsye forårsaget af øjeplettsvamp (*Cercospora herpotrichoides*) synes at være almindeligt forekommende, men angrebene har langt overvejende været svage. Det nævnes i adskillige indberetninger, at det navnlig er rugen, som er angrebet. „Iagttaget i en blandsædemark — forfrugt byg. En del af marken skrælplojet i efteråret. Hele marken dybere plojet i marts. Angrebet synes værst, hvor der er skrælplojet“ (P. Trosborg, Brande); „enkelt tilfælde: Knækkede strå og øjepletter. I hvede er knækkedodsye

almindelig både i megen lejesæd, men også i standhvede. Dette uanset forfrugt. Det værste tilfælde fandtes i Eroicahvede efter 2 års almindelig rajgræs, 80 % lejesæd. Trods megen lejesæd åbenbart ikke megen knækkefodsyge i byg“ (Kr. Brødsgaard, Ejby); „det synes, som om angrebet er værst i den ene side af marken, der grænser op til sidste års hvedemark. Der findes i denne side en stribe på 5—6 m bredde gennem praktisk talt hele markens længde, hvor næsten alle planter er knækket ned“ (Kr. G. Jensen, Statens forsøgsstation ved Ødum).

Goldfodsyge forårsaget af hvededræbersvamp (*Ophiobolus graminis*) har været hyppigere forekommende end knækkefodsyge. Byggen synes som regel at være stærkere angrebet end hveden. Fra Vestfyn skrives dog, at det modsatte er vanligt for egnen, eftersom der dér plejer at være stærke angreb på byggen (Kr. Brødsgaard). Hvor angrebene optræder, viser det sig næsten altid, at der er sket forsyndelser imod sædskiftereglerne; byg og hvede som forfrugt disponerer for angreb. „To hvedemarkers totalt ødelagte — byg forfrugt“ (Chr. E. Lauridsen, Mariager); „goldfodsyge er i år meget almindelig i disse egne. Det er mest fremtrædende i bygmærkerne, der her i modningstiden har været fyldt med lyse pletter ud over marken. Sine steder skyldes det vel nok, at der kommer byg to år i træk grundet på, at havredyrkning næsten er udgået. Men det fugtige efterår 1953 og nu igen den store nedbør har vel også sin part af skylden“ (Karl S. Jørgensen, Rønde); „vintersæden har ikke været meget angrebet. Det er efterhånden gået op for landmændene, hvad forfrugten betyder. Det samme kan ikke siges for byggen, idet man mange steder har byg efter byg, og andet års byggen er næsten uden undtagelse angrebet af goldfodsyge og har længe skinnet hvidt“ (H. Bertelsen, Nykøbing S.). En enkelt roemark som forfrugt på ejendomme med stort kornareal har i enkelte tilfælde ikke været tilstrækkeligt til at hindre et stærkt angreb i den efterfølgende bygmark (H. H. Rasmussen, Århus). Selv i marker uden korn eller græs de 2—3 foregående år har der kunnet konstateres angreb i hvede (Arne Hansen, Odder). Også i hvede efter græs ses ofte stærke angreb (H. Baltzer Nielsen, Hjørring). Kraftig godskning modvirker tildels angrebene (O. Th. Nielsen, Viborg). J. Andersen-Lyngvad, Aalborg, nævner, at lejesæden sidste år indirekte virker befordrende på indeværende års angreb: „Da hveden næsten altid følger efter græs eller havre, er goldfodsyge sjælden, men derimod meget almindelig i byg efter byg i år, og selv hvor stubmarken ikke er skrælplojet, har det på grund af lejesæden sidste år været meget vanskeligt at få stubben plojet dybt nok ned. Fodsygen i år følger lejesæden fra sidste år“.

Enkelte indberettere omtaler, at især franske hvedesorter, der nævnes Nord Desprez, er angrebne (Kr. Brødsgaard, Ejby; P. Bruun Rasmussen, Marslev; Helge Rasmussen, Kerteminde; Aage Madsen, Stevns).

„Har ikke været iøjnefaldende — endnu. Den stærke vækst af grønsrud i bygmærkerne, som har givet afgrøden et blandet gulligt og grønt skær, ligner det sædvanlige billede af goldfodsyge, men har dog ikke noget med dette at gøre“ (P. Grøntved, Næstved).

Stinkbrand (*Tilletia caries*). Der omtales kun et enkelt meget kraftigt angreb. (B. Nørgaard, Århus).

Sortrust (*Puccinia graminis*). Angreb er ikke iagttaget.

Kronrust (*Puccinia coronata*). Der omtales kun svage angreb på havre fra Præstø Amt (B. Munch).

Gulrust (*Puccinia glumarum*), der viste sig i mange egne af landet i juni, fortsatte angrebene i juli, og i halvdelen af de 30 indberetninger, vi har modtaget om sygdommen, er der omtalt stærke angreb. Mange steder stod hveden ved månedens udgang med helt nedvisnede blade. I intet tilfælde omtales dog angreb i aksene. Den megen regn i månedens løb synes dog til en vis grad at have lagt en dæmper på svampens videre udvikling (O. Thøgersen, Karise). „Nord Desprez har været usædvanlig hårdt angrebet“ (P. Mumm, Rønde); „fra midten af juni begyndte gulrusten at vise sig i marker med fransk hvede. Angrebets styrke tog kraftigt til, og nu sidst i juli står næsten alle marker her på egnen med fuldstændigt nedvisnede blade. I den senere tid har gulrusten også vist sig på Eroica-hvede, men angrebene er endnu ikke så kraftige på denne sort“ (Arne Hansen, Odder); „meget stærke angreb i de overvintrede franske hvedesorter, medens Eroica og Banco ikke er angrebet i synderlig grad“ (J. Müller, Ringsted); „meget stærke angreb på Nord Desprez — bladene er alle visne. Også de andre hvedesorter er angrebet“ (K. K. Eising, Bornholm).

Det kan nævnes, at vi havde lejlighed til at gøre iagttagelser i en række af de lokale hvedesortsforsøg på Lolland-Falster over sortsforskelle i angrebsgraden. I intet tilfælde var der tale om angreb, der vil få væsentlig indflydelse på udbyttet. Som resultat af vor skønsmæssige bedømmelse af angrebet kan vi oplyse, at stærkest angrebet var Nord Desprez, Capelle Desprez var tydeligt mindre angrebet, og på Banco var kun få blade besat med sporehobe. På de belgiske sorter, Minister og Leda, og på den tyske sort, Heine, kunne der overhovedet ikke konstateres angreb. Optællinger i hvedesortsforsøget ved Tystofte forsøgsstation giver ganske overensstemmende resultater (K. Eriksen).

Græssernes meldug (*Erysiphe graminis*) var som sædvanlig meget almindelig og ødelagde et stort antal blade især i sent sået byg og i forårssået fransk hvede (O. Thøgersen, Karise).

Bælgplanter.

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) på lucerne nævnes i 5 beretninger og karakteriseres her som stærke og ondartede, og enkelte har måttet skride til omplojning af arealet.

Ærteskimmel (*Peronospora pisi*) „forekommer ligesom i tidligere år i nogle ærtemarker, men den er ikke almindeligt udbredt“ (P. Grøntved, Næstved).

Bederoer.

Lynskade konstateredes i indsendte prøver og nævnes i beretninger fra Ærø (Ejlif Johansen) og Nordfyn (K. Schested).

Lyspletsyge (manganmangel). Herom skrives: „Er ret almindelig i år. Steder i marken, hvor der har ligget kalk eller mergeldynger, kan med stor sikkerhed udpeges“ (Arne Anthonen, Give); „manganbrist mange steder — også sammen med rodbrand — således at rodbrandangrebet ikke kan forklares ved henvisning til for lavt reaktionstal“ (Aage Buchreitz, Ribe).

Virus-gulsot (*Beta virus 4*). De i sidste månedsoversigt omtalte tidlige angreb på 1. års roerne har bredt sig i månedens løb. I flere af de modtagne beretninger nævnes dog, at angrebene først bemærkedes omkring midten af måneden, enkelte endda ikke førend i den sidste uge. Af i alt 80 beretninger skrives i 16 om sjældne (15 svage, 1 stærkt) og i 35 om almindelige angreb (29 svage, 6 stærke). De angrebne pletter i markerne udvider sig hastigt, og den kommende tid imødeses med bekymring af de fleste indberettere på baggrund af sommerens stærke luseangreb over det meste af landet: „Endnu ikke konstateret virus-gulsot i 1. års roer“ (Engelhart Jensen, Morso); „enkelte gule pletter i en del marker. I en mark var der spor af roekulen fra 1953. Det gule strålede ud fra kulen“ (J. Rindom, Vinderup); „der findes enkelte hårdt angrebne planter i alle marker. Stærke angreb ventes“ (Chr. E. Lauridsen, Mariager); „der er endnu kun truffet yderst få angreb i 1. års bederoer“ (B. R. Bentholt, Bjerringbro); „svage angreb hist og her, men da lusene har været meget slemme, kan stærke angreb muligvis forventes“ (Jørgen Nielsen, Knebel); „udbredt! Blev synlig i en del marker omkring d. 20. juli og ses nu pletvis i de fleste marker. Vi nærer ikke for store forhåbninger til bederoeavl. De dårlige klimatiske betingelser, luseangrebet og virus-gulsoten skal nok mærkes i udbyttet“ (H. H. Rasmussen, Århus); „har endnu ikke vist sig“ (Niels Jørgen Nielsen, Herning); „angrebene så småt begyndt. Forværring må forventes efter de udbredte luseangreb“ (Aksel Nielsen, Horsens); „i og omkring kulepladsen o. l. steder ret ondartede angreb“ (J. J. Jakobsen, Grindsted); „bederoerne her på Vejle-egnen er kommet sig vældigt efter det overståede luseangreb, men enkelte pletter med virus ses nu hist og her“ (Vald. Ternvig, Vejle); „enkelte småpletter er iagttaget de sidste dage i juli; undertiden drejer det sig kun om ganske få planter, der dog ofte er meget hårdt angrebne“ (Georg Nissen, Rødding); „der er kun iagttaget enkelte spredte pletter i enkelte marker“ (P. R. Madsen, Haderslev); „gule pletter 2—4 m i diameter har vist sig i de sidste par uger i de fleste marker, værst synes det, hvor lusene har huseret længst“ (Kr. Brodsgaard, Ejby); „gule pletter i bederoemarkerne er begyndt at vise sig — virus-gulsot har så småt begyndt at brede sig. Angrebet er dog kun i det små endnu“ (Helge Rasmussen, Kerteminde); „allerede inden luseplagen havde kulmineret, begyndte virus-gulsoten at vise sig. Allerede d. 12. juli konstateredes det første angreb, og nu findes det pletvis i de fleste marker, så meget kan tyde på, at vi får 1952 gentaget“ (H. Bertelsen, Nykøbing S.); „et stærkt angreb breder sig i marken begyndende i et hjørne, i hvis nærhed en kule har ligget.

Ellers ses kun spredte småpletter med gulsotangrebne roer" (Aage Munk, Øtoftegaard); „virus-gulsoten er godt begyndt i de fleste roemarker og ser som ventet efter de kraftige luseangreb ud til at ville blive slem" (Johs. Sørensen, Ørslev); „der er overordentlig mange pletter i bederoemarkerne, hvor planterne står med gule bladspidser, og nu omkring 1. august synes pletterne at tage til i omfang og i antal" (Ernst R. Nielsen, Karise); „der er tale om stærke angreb af virus-gulsot; i en enkelt mark er ca. 50 % af planterne angrebet" (H. Laursen, Tystofte forsøgsstation); „i månedens sidste uge er gulsot begyndt at vise sig som en logisk følge af bladlusenes hærkning igennem en måned, og der vil komme langt mere tilsyne i den kommende måned" (P. Grøntved, Næstved).

I sidste halvdel af måneden har medarbejdere ved Statens plantepatologiske Forsøg foretaget optællinger af virus-gulsotangrebne planter i roemarker spredt over det meste af landet. For Jyllands vedkommende viste det sig, at angrebsprocenten for landsdelen som helhed fra grænsen til Vendssyssel midt på måneden lå på 3—4 % med forbavsende få variationer fra egn til egn. På samme tid lå angrebet på Fyn på 6—7 %. I Sydsjælland var angrebene væsentlig stærkere, indtil ca. 20 % af planterne i en bestand var angrebet. Der var dog her ret store variationer fra mark til mark. Omkring den 1. august fandtes angrebene på Roskilde-Holbæk egnen endda at være på 60—70 %, d.v.s., at de var så langt fremskredne, at de angrebne pletter var nået sammen. I modsætning til disse stærke sjællandske angreb var det påfaldende, at de lolland-falsterske roemarker stort set var frie for virus-gulsot. Forklaringen herpå må sikkert søges dels i den omstændighed, at roekulerne er så fåtallige og dels i den effektive bekæmpelse af lus i frømarkerne. Det var karakteristisk, at de angreb, der fandtes, altid forekom i egne med roekuler.

B e d e m o s a i k (*Beta virus 2*). Angreb omtales fra Vis Herred (N. A. Drewsen), Marslev (P. Bruun Rasmussen) og Karise (O. Thøgersen), men synes endnu kun at være svage.

B e d e s k i m m e l (*Peronospora schachtii*) er forekommet, men har været ganske uden betydning.

Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.

Lynskade: „Der er konstateret lynnedslag i en kålroemark. I en plet på 12—15 m² var roebladene slappe og hængende og roelegemet ligesom kogt med spalter og hulrum i de hårdest medtagne planter" (Engelhart Jensen, Morso).

Kålbrot (*Plasmodiophora brassicae*). Af i alt 83 beretninger skrives i 33 om sjældne og i 11 om almindelige angreb og for det meste om svage angreb. Dog skrives i flere beretninger om stærke angreb, der har deres årsag i forskellige forhold som regel uheldig sædfølge, men også dårlig afvanding (Engelhart Jensen, Morso), udkørsel af roeaffald fra kålroestykket (A. Mad-

sen, Borris, P. Trosborg, Brande og G. Nissen, Rødning), og endelig nævner Karl S. Jørgensen, Rønde, at angrebene især er ondartede i kålroer efter grønjord, som sidste år blev tilført ajle. „En del landmænd er ikke omhyggelige nok med placeringen af et lille stykke turnips i sædskiftet, ofte kommer denne afgrøde lige før kålroerne eller kort tid efter denne, i de fleste tilfælde medfører det kålbrot“ (Poul Olsen, Hobro); „i en mark, hvor halvdelen blev sået om på grund af jordloppeangreb, blev det omsåede totalt ødelagt af kålbrot, medens der praktisk talt ikke fandtes angreb i den anden halvdel. Gødnings-, sædskifte- og kalktrangsforhold var i øvrigt ens“ (H. Quistgaard Mortensen, Kibæk).

Skulpesvamp (*Alternaria sp.*) forekom i mange rapsmarker lige inden høstningen på Mols (Jørgen Nielsen) og i Sydsjælland (P. Grøntved) og gjorde undertiden ret stor skade.

Hør.

Visnesyge (*Colletotrichum lini*) omtales fra Stevns med enkelte stærke angreb (K. Iversen).

Kartofler.

Kaliummangel er omtalt i en række beretninger og træffes oftest i marker, der ikke er staldgødede, i hjørner og striber, hvor gødningssprederen ikke har kørt, og i agerfurer. Ved forsøgsstationen ved Tylstrup var de ikke kaligødede kartofler i et gammelt gødningsforsøg helt visnet ned d. 1. august (Aage Bach).

Magnesiummangel omtales fra Grindsted: „Er ret udtalt. Mangelen giver sig i almindelighed kun til kende på de nederste blade, d.v.s. svage angreb, men kan af ukyndige forveksles med bladrullesyge og dermed virke generende ved lugning“ (J. J. Jakobsen). Magnesiummangelsymptomerne på kartoffel vil kunne findes beskrevet og afbildet i månedsoversigt nr. 333, 1953, side 83.

Bladrullesyge blev meget almindelig, men i flere beretninger gives udtryk for den mening, at angrebene dog ikke er nået op på samme styrke som i 1953. Markkontrollen er i år ofte blevet noget vanskeliggjort af kartoflernes kraftige vegetative udvikling og i visse egne af frostskaade, som har tilsløret virussympptomerne. Af 77 indberetninger tales i 14 om sjældne (9 svage, 5 stærke) og i 53 om almindelige angreb (35 svage, 18 stærke). Sorterne Up to date, Alpha og Alma synes især at lide under sygdommen. „Bladrullesygen har ikke her været så slem som i 1953. Der har kun været enkelte planter angrebet“ (Aage Bach, Tylstrup forsøgsstation); „almindelig i de fleste marker. I enkelte marker har jeg fundet en halv snes procent, men de fleste steder er der 1—3 % angrebne planter“ (R. Sørensen, Fjerritslev); „der er megen bladrullesyge i Alma og også en del i Alpha“ (J. Andersen-Lyngvad, Aalborg); „i Alma og Up to date findes fra enkelte procent til

næsten 100 procent" (J. Rindom, Vinderup); „en del bladrullesyge især i sorterne Up to date, Alpha og Alma. Sygdommen har vist sig ret sent i år, men er endnu ikke nær på højde med sidste års store angreb" (Poul Olsen, Hobro); „har set enkelte marker med 10—25 % bladrullesyge planter. I de kontrollerede marker synes bladrullesyge ikke at være særlig ondartet — nærmest af almindelig forekomst i år" (S. A. Ladefoged, Aars); „ret stærke angreb set i mange marker særlig Alma og Up to date" (Jens Tarp, Aalestrup); „af sorter må nævnes Brønderslev og Alpha som værst angrebet" (O. Th. Nielsen, Viborg); „i marker, hvor der er anvendt ikke kontrolleret læggemateriale, er der meget stærke angreb" (V. Sørensen, Randers); „ikke stærkere, end vi almindeligt ser — jeg vil endda tro, at der er knapt så meget i år" (N. Engvang Hansen, Allingaabro); „bladrullesyge er i år mindre udbredt end sædvanligt, måske fordi skimmel ødelagde toppen hurtigt og tidligt sidste år, så der ikke er sket så meget ny smitte sidste år" (S. Nørlund, Aulum); „i Alpha findes en hel del, og nogle marker er særdeles hårdt angrebet" (P. Mumm, Rønde); „kun forholdsvis få stærke angreb" (Niels Jørgen Nielsen, Herning); „er meget almindelig i marker uden kontrol. Hvorfor er folk så bange for at skifte deres læggemateriale? Et angreb på 10—15 % og mere er almindeligt, og udbyttet skal nok falde med samme procent i forhold til sundt læggemateriale" (H. Quistgaard Mortensen, Kibæk); „bladrullesyge er ret alvorlig især i Alpha-markerne" (L. Hangaard Nielsen, Videbæk); „Alpha og Dianella: Ret stærke angreb også i kontrollerede marker; Bintje: Tilsyneladende ikke så stærke angreb som sidste år" (A. Madsen, Borris); „i enkelte marker — Richters Imperator, Dianella og Alpha — er forekomsten af bladrullesyge meget hyppig, men jeg har indtryk af, at det kun er i marker, hvor smitten er udbredt hvert år; med andre ord: Smitten har i 1953 bredt sig meget lidt. Stemmer med indtrykket fra de kontrollerede marker" (P. Trosborg, Brande); „da vi meget sjældent ser en kartoffelmark, der ikke er under kontrol eller ikke er fra indkøbt kontrolleret materiale, er det vanskeligt at udtale sig om marker uden kontrol, men som helhed er bladrullesygen meget godartet i år; det synes, som om angrebet fra 1952 har raset ud med hensyn til bladrullesyge" (J. J. Jakobsen, Grindsted); „der er mange ferskenbladlus på kartoflerne, men der er svagere og færre bladrullesyge planter i år end tidligere — dog er Alpha-markerne noget skidt. Der er ikke stor forskel fra markerne under kontrol til de almindelige brugsmarker" (Aage Buchreitz, Ribe); „ret slemme angreb i Up to date og Sieglinde, i Bintje ubetydelige" (C. Poulsen, Rødekro); „her på egnen træffes nu mange marker, hvor der er adskillige planter angrebet af bladrullesyge. Optællinger i almindelige marker viser ca. 3 %" (Hardy Knudsen, St. Jynde-vad); „der findes megen bladrullesyge — også i de kartofler, der er indkøbt for kontrollerede" (Aage Madsen, St. Heddinge).

Mosaiksygeformerne synes ikke at have været af så stor betydning som bladrullesyge, og helhedsindtrykket er, at angrebene ikke har været stærkere end „normalt". Rynkesyge og simpel-mosaik nævnes undertiden at have været fremtrædende især i Bintje og Dianella. Symp-

tomerne på simpel-mosaik har været meget tydelige i markerne i år (Poul Olsen, Hobro; H. Quistgaard Mortensen, Skarrild). Krølle mosaik er iagttaget med svage angreb, stregsyge omtales ikke.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). I halvdelen af de 46 indberetninger, der omtaler tidspunktet for første iagttagelse, opgives tidsrummet omkring d. 20. juli som det, hvor angrebene tog deres begyndelse. Kun få (8) opgiver et tidligere tidspunkt, resten et senere. Beretningerne kommer fra hele landet, og der er ingen forskel på udbruddet i de mere barske egne og i de mildere. Endnu ved månedens udgang var skimmel dog ikke set på Mors (Engelhart Jensen), Ringkøbing-Ulfborg-egnen (J. A. Jacobsen) og i Odsherred (H. Bertelsen). Det er overvejende de tidlige og midlertidlige sorter, der er angrebet, men også de sildige begyndte at komme med de sidste dage. Usprøjtede Bintje var helt visnede ned den 1. august ved Tylstrup forsøgsstation (Aage Bach). Til trods for det fugtige vejr brede smitten sig øjensynligt ret langsomt, hvilket sikkert har sin årsag i, at det samtidig var temmelig køligt. Der er sprøjet mange arealer mod skimmel, især i de sydlige amter af Jylland, hvor der alligevel skal behandles mod coloradobillen (Aage Buchreitz, Ribe; C. Poulsen, Rodekro), men sprøjtearbejdet vanskeliggøres af det regnfulde vejr. Af 84 beretninger omtaler 29 sjældne (24 svage, 5 stærke) og 36 almindelige angreb (27 svage, 9 stærke). Blandt de forskellige beretninger plukker vi følgende ud: „Hidtil kun få og meget spredte angreb, der ikke har været særlig stærke“ (H. Baltzer Nielsen, Hjørring); „skimmelen har hidtil optrådt godartet, men synes dog at tage fart nu i de sidste par dage af juli“ (S. A. Ladefoged, Aars); „angrebene synes at komme eksplosivt med spredning over hele marker samtidig. Selv marker, der er sprøjet to gange, er jævnlige angrebet“ (S. Andreassen, Lemvig); „er endnu uden større betydning på de ret modstandsdygtige sorter, der avles her (Alpha, Alma, Brønderslev, Deodara)“ (B. Eriksen, Ramsing); „der synes endnu ikke at være tale om almindelige angreb“ (J. J. Søndergaard, Silkeborg); „det synes, som om den ikke rigtigt har haft betingelser for ondartet udbredelse. Der findes ikke meget endnu“ (P. Mumm, Rønde); „den 29. juli almindelige svage angreb overalt eller næsten overalt“ (Sv. Aa. Jacobsen, Nr. Snede); „betydningen af angrebet er i øjeblikket = 0“ (J. J. Jakobsen, Grindsted); „kun ubetydelige skimmelangreb. Vi har nok megen fugtighed, men det er også meget koldt“ (A. Mortensen, Gram); „trods det fugtige vejr kun svage angreb, der breder sig meget langsomt — formodentlig fordi temperaturen er forholdsvis lav“ (N. A. Drewsen, Torsbol); „31. juli er alle marker, der ikke har været sprøjet, mere eller mindre stærkt angrebne — enkelte marker helt nedvisnede“ (J. C. Baun, Fruens Bøge); „har bredt sig i den sidste våde uge (regn hver dag), dog ikke så stærkt, som det måtte forventes, da temperaturen har været lav. Dræbning af toppen med natriumklorat praktiseres mange steder“ (M. Greve, Roskilde); „næsten alle ikke sprøjtede marker er angrebne, men sygdommen breder sig langsomt i år“ (Aage Madsen, St. Heddinge); „stærke angreb i marker, der ikke har været sprøjet“ (Viggo Sørensen, Skælskør).

Kartoffel-bladpletsyge (*Alternaria solani*) er rapporteret med et stærkt angreb i Primula ved Tylstrup forsøgsstation (Aage Bach); i øvrigt kun svage angreb.

Kartoffel-rodfiltsvamp (*Corticium solani*) omtales i 7 beretninger, alle med stærke angreb. Især Alpha, men også Bintje er hårdt angrebet.

Sortbensyge (*Erwinia atroseptica*). Vi har modtaget 33 beretninger herom, og i de 22 af dem skrives om almindelige og hyppigt stærke angreb, som har bredt sig meget siden de tidlige angreb i juni. Adskillige fremdrager dårlige opbevaringsforhold — varme eller kulde — maskinlægning — specielt i regnvejr — og opbevaring i sække i nogle uger før lægning som medvirkende årsag til sygdommens store omfang. „Angrebene varierer overmåde meget fra slet intet til 10 % af alle planter. For varm opbevaring samt frostbeskadede læggeknolde synes at være årsagen. I eet tilfælde har kort tids opbevaring i våde kalisække været årsag til ca. 10 % angrebne planter“ (S. Nørlund, Aulum); „det værste angreb i mange år, angreb med 10—15 % ikke ualmindelig. Årsagen kan i de fleste tilfælde fastslås som dårlig opbevaring“ (H. Quistgaard Mortensen, Kibæk); „den vedvarende regn har givet stærke angreb af sortben overalt. Det synes, som angrebene især er i dårligt hyppede marker, hvor kammen er for bred. Medens vi er vant til at tælle sortben i ‰, kan vi nu tælle i %. Ødelæggende kan man dog ikke kalde angrebet“ (J. J. Jakobsen, Grindsted). På Vestfyn kan træffes 10—30 % sortbensyge planter i markerne (Kr. Brødsgaard). Arne Anthonsen, Give, bemærker, at Bintje er meget modtagelig, medens Dianella, Up to date og Robusta er mere modstandsdygtige.

Ole Wagn.

Sygdomme på havebrugsplanter.

Frugttræer og frugtbuske.

Æbleskurv (*Fusicladium dendriticum*) var i første del af sommeren af gode grunde (nemlig tørt vejr) ganske underordnet; da de langvarige regnperioder så indtrådte, frygtede frugtavlerner, at skurven nu ville tage revanche og brede sig voldsomt. Det er derfor interessant, at langt de fleste indberettere nævner, at skurven i grunden kun er til stede hovedsagelig som svage angreb. En undtagelse synes den nordlige del af Jylland at danne, men denne del af landet fik også næsten normal nedbørsmængde i maj måned, hvor andre egne havde udpræget tørkeperiode; der skrives f. eks. fra Hjørring Amt: „Angrebet må som helhed karakteriseres som svagt, men der ses dog ret hyppigt svære angreb“ (Frode Olesen); Thisted Amt: „Det fugtige vejr har forårsaget, at skurvangreb nu er almindelige, hovedsageligt på bladene. Der er dog ikke tale om stærke angreb undtagen på enkelte sorter

som Laxtons superb" (G. Ejsing); Viborg Amt: „Nu er skudspidsernes blade mange steder angrebet, og frugter også mange steder — i enkelte erhvervs-haver er man også kommet for sent med 3.—4. sprøjtning efter blomstring — vanskeligt at finde en dag!“ (Eli Fog-Petersen).

Af eksempler på angivelser om skurvens svage udbredelse skal følgende udplukkes: „Det er hovedsagelig bladskurv, man ser både i haver og plantager“ (Chr. Greve, Sydfyn); „trods gunstige forhold for skurvsvampen har den ikke fået nogen stor udbredelse, hvilket jo tyder på, at det er vejr-forholdene omkring og efter blomstringstiden, der spiller den største rolle for, hvorledes skurven får fat i træerne“ (A. Klougart, Sjælland); „æbleskurv ses almindeligt i de egne af Sjælland, hvor regnen faldt tidligt i forsommeren. På Midtsjælland ses der undertiden angreb og på Sydsjælland meget sjældent“ (Chr. O. Tofterup); „endnu skal man da heldigvis lede efter skurv. Den er kun set på de helt nye skud“ (G. Mayntzhusen, Roskilde); „skurven har bredt sig noget i juli, men efter vejret må det kaldes nådigt sluppet endnu. Det har i lange tider ikke været til at sprøjte på grund af regnvejr“ (E. Christensen, Sorø Amt); „æbleskurv findes kun få steder og kun på bladene“ (Sander Nielsen, Maribo Amt).

Yderligere citerer vi følgende fra Nordsjælland fra en erhvervsplantage: „Til trods for, at det har været umuligt at få sprøjtet ordentligt i de sidste uger, synes skurvangrebet ikke at blive — eller være — slemt, men skurven er der, og så snart traktoren igen kan bunde i pløret, må der sprøjtes — muligvis med bordeauxvædske — for hellere sprøjteskade end skurv“ (W. Norrie, Uggeløse pr. Lyngø).

Pæreskurv (*Fusicladium pirinum*) optræder stadig væk så svagt, at det undrer næsten alle indberettere, hvilket f. eks. udtrykkes i følgende: „I mange år har man vel ikke set så lidt skurv på pærer selv i haver, hvor ingen bekæmpelse har fundet sted“ (Chr. Greve, Sydfyn); „man skal lede længe efter skurven, de fleste steder er der intet at finde“ (A. Klougart, Sjælland). Fra plantagebesøg på Sjælland skrives: „Pæreskurv er meget sjældent af betydning, selv hvor der ikke er sprøjtet. Det er min opfattelse, at pæreskurven dårligere har kunnet klare den tørre forsommer, end tilfældet er med æbleskurven“ (Chr. O. Tofterup, Sjælland). Det skal dog tilføjes, at også for pæreskurvens vedkommende rapporteres noget stærkere angreb i Jylland end for landets øvrige egne, hvilket bl. a. bemærkes fra Aalborg Amt, Viborg Amt og Esbjerg-Varde-egnen (Jørgen Jørgensen, Eli Fog-Petersen og Martin Sørensen).

Kirsebærskurv (*Fusicladium cerasi*) er kun rapporteret fra enkelte lokaliteter, hvoraf vi nævner følgende: Aalborg Amt: „Er iagttaget, men kun svage angreb og hovedsagelig på frugterne af de nederste grene“ (Jørgen Jørgensen); Sjælland: „Har i enkelte landsdele, vist især på Stevns, angrebet voldsomt. Hvor angrebet har været af betydning, har der ikke været anvendt kemikalier“ (Chr. O. Tofterup) og Stevns-Fakse-egnen: „Hvor træerne er sprøjtede efter frugtsætningen, ser man meget sjældent skurv på frugterne, men ellers er angrebet stærkere og mere udbredt, end det plejer at være.

Skyggemorel er vanskeligere at holde fri for skurv end Stevnsbær" (Philip Helt).

Imidlertid er det vort indtryk (på grundlag af indsendte forespørgsler), at svampen er en del mere udbredt i år end ellers; angrebet forekommer som regel ret sent i kirsebærrenes udvikling, hvorfor i hvert fald de mørke typer delvis skjuler svampepletterne.

Det antydes, at den stærke varme i begyndelsen og den megen fugtighed senere kan have forringet de tidlige sorters kvalitet (A. Klougart), men ellers synes man at være tilfreds med høsten, og som udtryk herfor kan nævnes følgende udtalelse fra Maribo Amt: „Kirsebærrene har sat godt i år, og det er et almindeligt indtryk, at høsten er stor. Bærrene har udviklet sig godt. Det almindeligt kendte frugtfald hører man ikke meget om" (J. Klarup-Hansen).

Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*), der sidste år var alvorlig bl. a. i solbærplantninger, synes foreløbig at være vanskelig at finde.

Stikkelsbærdræber (*Sphaerotheca mors uvae*). Der er ikke indkommet særlige bemærkninger om denne svamp, men det skal anføres, at på Hornum forsøgsstation konstateredes i sortsforsøg overordentlig store forskelle hos svampen til at angribe de enkelte solbærsorter.

Køkkenurter.

Skivesvamp (*Colletotrichum oligochaetum*) på agurk i drivhus hører til de mere sjældent forekommende sygdomstilfælde; ejendommeligt virker det derfor, at der fra tre forskellige lokaliteter med få dages mellemrum indsendtes materiale, hvorpå svampen konstateredes.

Misvækst i frilandsagurker er særdeles almindeligt, men naturligvis kan det ikke være meget anderledes i en sommer, hvor planterne mangler varme og samtidig har for megen væde.

Rådne rødder har i år været hovedårsag til mislykket melonkultur. De tidlige hold klarede sig fint, fordi varmeperioden netop passede planterne, medens de senere hold (og hovedparten af melonkulturerne) har taget skade; det kan være vanskeligt at stille en fællesdiagnose, thi situationen har ofte vekslet fra gartneri til gartneri; der kan dog peges på to af de vigtigste faktorer, nemlig manglende lys/varme og „drukne“ rødder (bænkelineerne har i de voldsomme regnskyl ofte virket som opsamlingssteder for nedbøren).

Selleri-bladpletsyge (*Septoria apii*) synes kun at være iagttaget i form af svage angreb — og mange steder har man slet ikke set den endnu; man gør dog nok klogt i stadig at have den i erindring, for en fortsættelse af det fugtige vejr kan meget vel give svampen ideelle spredningsbetingelser.

Virus i tomater: Der skrives: „Der har været flere meget kraftige angreb af tomattribesygge både af den ene og den anden form, og den almindelige tomatmosaiksyge har haft den normale udbredelse, men gartnerne

lærer efterhånden at camouflere og mindske angrebet ved at forbedre vækst- og ernæringsbetingelserne“ (A. Klougart, Sjælland).

Prydplanter.

Rosen-stråleplet (*Diplocarpon rosae*) bedømmes til foreløbig at være ret mild i angrebsstyrke; der gives i et par indberetninger udtryk for, at svampens svage udbredelse sikkert står i forbindelse med, at planterne ikke er gået i stå — den senere tids store regnmængder har bevirket en nogenlunde konstant vækst.

Tjørnerust (*Gymnosporangium clavariaeforme*) noteres ganske vist af en del indsendere som kun visende sig ved svage angreb, men sygdommen skal dog nok alligevel karakteriseres ved noget stærkere udtryk; på udvoksede tjørnehække kan angrebet let overses, og skaden vil kun blive underordnet, medens nyplantede hække og planteskolekulturerne, (således som det bemærkes, og som vi også selv har konstateret), kan være overordentlig stærkt angrebet med det resultat, at buskens form totalt er ødelagt, fordi „rustknuderne“ standser længdevæksten og forårsager en dårlig skudbygning.

Syrenmosaik. Et lærerigt eksempel anføres fra en jydsk planteskole: I 1953 okuleredes nogle syren-grundstammer; samtlige planter viste sig senere at have syren-mosaik (og blev følgelig kasseret). De, der ikke slog an, blev i 1954 podet samtidig med, at samme hold podekviste brugtes til to andre hold grundstammer; fra disse sidste kunne det hen på sommeren konstateres, at podekvistene havde været virusfri. Imidlertid blev samtlige planter, der året før havde været okuleret, (men ikke slået an), særdeles tydeligt virussyge — hvilket kun kan forklares ved, at grundstammerne er blevet smittet, dengang okuleringen blev foretaget (Poul Jacobsen).

Georginemosaik (*Dahlia-mosaik*) bedømmes af de fleste indberettere til at forekomme almindeligt udbredt i middelstærke angreb. Fra Thisted Amt skrives: „I landbohaverne er der almindelig ikke megen georginemosaik, måske fordi man hovedsageligt dyrker modstandsdygtige sorter. I en samling 3- og 2-stjernede sorter sammenkøbt fra forskellige firmaer er der desværre temmelig mange med virus“ (G. Ejsing), og fra Sjælland hedder det: „Dahljerne er groet dårligt til i år i det først tørre, senere kolde vejr, men hæmningen har givet sig kraftigt udslag i mosaik, så den har desværre plaget alt for mange sorter, men senere på sæsonen gror planterne tilsyneladende fra angrebet, og det er jo det farlige ved det“ (A. Klougart).

Mogens H. Dahl.

Skadedyr på landbrugsplanter.

Korn og græsser.

Havreål (*Heterodera major*). Kun fra to egne af landet (Borris og Videbæk) skrives, at angreb ikke forekommer. I de øvrige 42 beretninger meldes om angreb af varierende styrke. Det bemærkes ofte, at den megen regn har haft en god indflydelse på de angrebne kornafgrøder. Fra Bjerringbro: „Mange svækkede marker har rettet sig noget, efter at den fugtige vejriperiode satte ind og planternes vandforsyning dermed blev forbedret“ (B. R. Bentholt). Han Herred: „Stærke og svage angreb imellem hinanden, en havremark efter blandsæd var fuldstændig ødelagt. I en anden mark var der kraftigt angreb, selv om der efter ejerens udsagn aldrig havde været havre for. Angrebet fandtes langs vestsiden af et læhegn, så langt som de jordfyldte snedriver havde ligget. Så alt tyder på, at smitstoffet er fort dertil med vinden“ (R. Sørensen). Mariager: „Meget almindeligt, hvor sædskiftet ikke er i orden og enkelte andre steder, således slem i en mark, hvor det er 11 år siden, der var havre“ (Chr. E. Lauridsen). Morsø: „En del synlige skader i bygmarker med byg som forfrugt. De ødelæggende angreb i havre efter byg (eller hvede) ses nu sjældent p. g. a. sædskifteændringer. Cyster kan dog findes på rødderne i næsten alle havremarker (efter græs eller roer), men skaderne er her ikke så omfattende“ (Engelhart Jensen). Mols: „Det regnfulde vejr har hjulpet godt på mange angrebne marker, men følgerne af angrebene er dog tydelige“ (Jørgen Nielsen). Hads Herred: „Stærkt svækkende angreb i såvel havre som i byg- og hvedemarker. Man har flere steder — tilsyneladende med noget held — søgt at afbøde skadevirkningen ved udstrøning af store salpetermængder i de angrebne pletter“ (Arne Hansen). Ringkøbing: „Jeg var ved at tro, at havreålen ikke kunne lide vores egen, idet den ikke viste sig her trods en meget udbredt blandsædsdyrkning. Men for få dage siden har jeg konstateret et ondartet tilfælde endda på en ejendom, hvor der ikke dyrkes blandsæd. Sidste års afgrøde var kartofler, og året før var der byg, og ejeren oplyser, at denne afgrøde også lykkedes for ringe. Der har altså også været angreb. Vi skal altså til at passe på!“ (J. A. Jacobsen). Borris: „Man undres over, at der — trods mangeårig dyrkning af blandsæd — stadig ikke findes havreål“ (A. Madsen). Skanderborg Amt: „Sygdommen ret almindelig; de gode vækstkår i den sidste tid dækker noget over angrebene“ (Niels Pedersen). Aabenraa Amt: „Stærke angreb. Enkelte marker ødelagt“ (C. Poulsen). Vis Herred: „Trods havrens yppige vækst er skaden mange steder betydelig“ (N. A. Drewsen). Faaborg-egnen: „Et enkelt sted er fundet mange cyster på hvede (Nord Desprez), der iøvrigt også stod meget dårligt p. g. a. frostskaade“ (J. Lindegaard). Lolland-Falster: „Havreål synes her at være ret udbredt, men kun i få tilfælde har den forvoldt alvorlig skade“ (A. Christiansen). Præstø Amt: „Meget stærke angreb. Selv hvor forfrugterne er gode, er der på steder ret stærke angreb“ (B. Munch). Holbæk-egnen: „Angreb ses ikke så meget, efter at regnen satte rigtig gang i væksten“ (Chr. Christensen).

Fritfluen (*Oscinis frit*). Fra Sydsjælland har vi modtaget følgende indberetning: „Meget stærke angreb er i den sidste tid set på havren, hvis grøns kud enten er ødelagt af fluelarverne eller har skudt toppe med udpræget „partielt hvidaks“. Har ikke set tilsvarende angreb i mange år. Regnen i juli har fremmet væksten af disse skud, der nu ofte står som en ny afgrøde med strå, der er halvt så høje som de oprindelige, og i mange tilfælde er de stærkt angrebet“ (P. Grøntved).

Bælplanter.

Stængelål (*Ditylenchus dipsaci*). 4 beretninger melder, at angreb ikke er set, medens der i 19 skrives om angreb af varierende styrke på rødkløver, hvidkløver og lucerne. Fra Morsø skrives: „Angrebene ødelæggelser har hidtil været mindre end tidligere som følge af relativt gunstige vækstbetingelser i kløvergræsmarkerne. Sædvanlige „ålepletter“ kan dog findes i alle 3-årige græsmarker og tillige i mange 2. års“ (Engelhart Jensen). Århus-egnen: „Har ikke i denne måned bemærket nye angreb i lucernemarken. I rød- og hvidkløver har angrebene ikke givet sig så stærkt til kende, men de er mere udbredte, end den praktiske landmand i almindelighed regner med“ (H. H. Rasmussen). Skanderborg Amt: „Ret almindelig i rødkløver samt i hvidkløver i varige græsmarker“ (Niels Pedersen). Vis Herred: „Angreb i rødkløver og hvidkløver almindeligt. Angreb i lucerne er ikke set“ (N. A. Drewsen). Tystofte forsøgsstation: „I hvidkløverstammeforsøget er der stærke åleangreb. Angrebet begyndte i fjor i forsøget udlagt 1950, og det har nu bredt sig til forsøget, der er udlagt 1951. Der er stor forskel på angrebet i de forskellige stammer, og det er de samme stammer, der angribes i begge forsøg. Endvidere er der åleangreb i alsikke og svenske rødkløverstammer. I alsikken er det tydeligt, at de tetraploide stammer ikke lider så meget af angrebet“ (H. Laursen). St. Heddinge-kredsen: „I enkelte marker kan man godt sige farvel til avl af rødkløverfrø mange år frem i tiden. Stængelålen er uhyre almindelig på rødkløver og ses især i 2. års marker“ (Ernst R. Nielsen). Stevns og Omegn: „Flere nye angreb i lucernemarken“ (Knud Iversen). Øtoftegaard, Taastrup: „På første slæt skete kun ringe skade, men nu ses i forsøgene store pletter med stærke angreb. Også i et hvidkløverforsøg er konstateret angreb på et mindre areal“ (Aage Munk).

Ærtelusen (*Macrosiphum pisi*). Fra Stevns foreligger to indberetninger (Knud Iversen, Aage Madsen), der begge meddeler, at der har været stærke angreb i alle ærtemarken. Pudring med Bladan angives at have virket godt.

Hvidkløversnudebillen (*Apion flavipes*). Fra Aalborg skrives om stærke angreb på bladene af frøhvidkløver og de små blade i udlægsmarkerne (J. Chr. Andersen-Lyngvad).

Bederoer.

Roeål (*Heterodera schachtii*). Kun 4 beretninger omtaler angreb af betydning på bederoer. De øvrige 12 melder, at angreb ikke er set eller er uden betydning. Fra Mols berettes: „En del marker har lidt uovervindelig skade“ (Jørgen Nielsen). Møn: „I en mark beliggende langs med en afvandingskanal ved Borre Mose konstateredes stærke angreb af roeål i første års marken og i frøroemarken. Jorden er humus med dyndunderlag. Det formodes, at smitten er ført med vandstrømmen fra en nærliggende saftstation. Man begyndte roedyrkingen umiddelbart efter opgravningen af kanalen og har siden ofte dyrket roer“ (S. Pedersen). Strøby: „Roeålen blev konstateret på en plet i marken, og der har ikke været dyrket bederoer de sidste 10 år det pågældende sted“ (Ernst R. Nielsen). Fuglede: „Bederoer 3 år i træk har på en ejendom medført angreb af roeål“ (Stanley Jørgensen).

Bladtæger (*Calocoris norvegicus (bipunctata)*). Fra Nordøstfyn berettes: „Angreb af tæger på bederoer har været særlig kraftige i denne sommer. Langs hegn og skov ses de gule bladspidser tydeligt i disse dage. De er forårsaget af tægesusugning på hovednerven af bederoebladene“ (Helge Rasmussen).

Bedelus (*Aphis fabae*). I alle de 83 indkomne beretninger gives udtryk for, at angrebet i månedens slutning var standset eller aftaget betydeligt. Der skrives i en hel del tilfælde om snyltesvampenes hastige spredning i det fugtige vejr fra omkring midten af måneden. Bedømmelserne af den skade, der er sket på bederoerne, er meget varierende fra egn til egn, men gennemgående har ødelæggelserne haft et usædvanligt omfang. Det fremhæves i mange beretninger, at sen såning og uheldige vækstforhold i høj grad har givet angrebet en alvorligere karakter på grund af planternes ringe modstandsevne. Endvidere er det bemærkelsesværdigt, at så mange indberetere nævner Rød Øtofte som særlig modtagelig for angrebene.

Angrebene synes at have været værst i Sønderjylland. I øvrigt citeres nogle beretninger fra forskellige egne: Hjørring: „Angreb overalt, men skaden synes dog at blive begrænset. Kun i få tilfælde har man grebet til sprøjtning“ (H. Baltzer Nielsen). Morsø: „Sprede angreb i næsten alle 1. års bederoemarker. Dog ingen skader af større betydning her på egnen. Angrebene ebbede ud ved månedens slutning“ (Engelhart Jensen). Vinderup: „Aldrig før set angreb af lignende omfang. Sprøjtning eller pudring med Bladan virkede ret godt“ (J. Rindom). Aulum og Omegn: „Angrebene har været mere udbredt og voldsommere end nogensinde før på denne egn. Sprøjtning med 1,8 l parathion pr. ha har haft god virkning, men sprøjtning med 0,8—1 l har ikke været helt tilfredsstillende“ (S. Nørlund). Kolind: „Meget voldsomme angreb, mange arealer pudret eller sprøjtet, men ofte med meget lille virkning. Ca. 20. juli døde alle lus i løbet af ca. 3 døgn. Skaden har været meget stor. Kun hvor der var sået tidligt i stærkt godsset jord med ret højt Rt, klarede roerne sig godt. Det synes, som om angrebene har været først og størst i Rød Øtofte“ (Ejvind Staunskjær). Skanderborg

Amt: „Angreb forekommer i ganske usædvanligt omfang; der er sprøjtet eller pudret med parathion i stort omfang. Virkningen synes at være tilfredsstillende. Ved månedens slutning synes angrebene — selv i ubehandlede marker — at være stærkt på retur. Sent såede roer er flere steder næsten ødelagt af lusene“ (Niels Pedersen). Hads Herred: „Ved månedens begyndelse var der masser af lus i næsten alle marker. Pudring og navnlig sprøjtning er foretaget i stor udstrækning, men ofte med dårligt resultat; de anvendte giftmængder er antagelig ofte lovlige små. Nu ved månedens slutning er lusene heldigvis forsvundet af sig selv fra alle marker“ (Arne Hansen). Kibæk-egnen: „Uha. Det værste angreb i mands minde. Der er sprøjtet efter en større målestok, men desværre med meget varierende resultater, i de fleste tilfælde levede lusene videre, derimod har pudring med Bladanpudder givet gode resultater“ (H. Quistgaard Mortensen). Brande: „Angreb almindelige — meget varierende i styrke, men dog af et omfang mange gange større end for set på denne egn. Sprøjtning og pudring anvendt en del med lidt varierende resultater. Måske er der størst tilfredshed med pudringens virkning“ (P. Trosborg). Horsens: „Der er ikke tidligere sprøjtet i foderroemarkerne som i år. Virkningen har vel ikke været alt for god. Angrebene er nu ved at høre op, men følgerne er endnu meget iøjnefaldende“ (Aksel Nielsen). Grindsted: „Bedelusen har optrådt ødelæggende i så godt som alle svage bederoemarker, medens de kraftige marker har kunnet klare sig. Til at begynde med kunne angrebet nogenlunde bekæmpes med ca. 500 g parathion pr. ha eller 5 kg Bladanpudder; omkring midten af juli måtte vi op på ca. 2000 g for blot at hæmme lusene, ca. 1000 g nikotin pr. ha gav ingen virkning. De marker, der blev sprøjtet, da angrebet begyndte, har klaret sig bedst“ (J. J. Jakobsen). Rødning: „Alle bederoemarker uden undtagelse har været angrebne. Sprøjtning med parathion er gennemført i meget stort omfang — med vekslende held, men i det store og hele med god virkning. Mange har sprøjtet 2 gange. Det er tydeligt, at de, der intet foretog sig, sidder med Sorteper. Fra ca. 25. juli begyndte lusene at gå til ved angreb af skimmel-svampe, og nu er der kun få levende tilbage. Angrebene synes svagest i de marker, der tidligere var sprøjtet for angreb af bedefluelarver“ (Georg Nissen). Skærbæk og Omegn: „Bedelusen forårsager i dette år en katastrofe; ingen bederoemark er fri, alle er hærget, værst synes det at gå ud over Rød Øtofte, og mindst synes det at gå ud over runkelroemarkerne. Sprøjtning med parathion og lindan er forsøgt, og virkningen har gennemgående været god, men angrebet kan kun slås tilbage, ikke ned“ (Vald. Johnsen). Gram: „Uhyggelig slemt. Mange roemarker totalt ødelagt. Hvor der er sprøjtet for bedefluens larve, er angreb knapt så slemt. Selv med 2 gange sprøjtning med $1\frac{1}{2}$ l parathion (35 %) er dødeligheden ikke 100 %. Kemikalie-manglen på det kritiske tidspunkt har forvoldt skade for store beløb“ (A. Mortensen). Haderslev: „Angrebene har fortsat til ca. 20. juli; flere marker, især hvor der ikke er sprøjtet eller pudret, er blevet pløjet om. Det ser ud til, at Rød Øtofte bliver værst medtaget af angrebene. Både sprøjtning og pudring har virket godt, når der er brugt tilstrækkelige mængder gift“

(P. R. Madsen). Aabenraa Amt: „Stærke angreb. Flere marker totalt ødelagte, angrebet er på retur“ (C. Poulsen). Bylderup Bov: „Over 90 % af markerne er hæmmet i vækst p.g.a. lusene. Ved sprøjtning med 1½—3 l parathion pr. ha har vi kunnet opnå 100 % virkning“ (H. Behrens). Vis Herred: „Sædeles stærke angreb meget almindelige. Alle sent såede eller sent udtyndede marker stærkt medtagne eller helt ødelagte. Planterne i „kalktrangspletter“ og „våde“ pletter er næsten overalt totalt ødelagt af lus. I mange marker spirede frøet i foråret p.g.a. torken meget uregelmæssigt. De sent opkomne planter er i mange tilfælde ødelagt. Sprøjtning med Bladan og nikotin er foretaget i nogen udstrækning. I mange tilfælde er virkningen god, men i løbet af få dage var antallet af lus lige så stort som for sprøjtningen — også hvor der var anvendt Bladan i mængder fra 1—1,5 kg pr. ha. Hvor alle vækstfaktorer er i orden, er skaden ikke voldsom. Efter regnperiodens begyndelse (ca. 16. juli) er lusene i stort tal gået til grunde“ (N. A. Drewsen). Odense-Kerteminde: „1.—15. juli: Alle bederoemarker angrebne — enkelte marker helt sorte af lus. De tidligt såede roer klarer sig bedst, og her er angrebene ikke så ødelæggende. Sprøjtning med parathion 1,5 kg i 400 l vand/ha tilrådes. 15.—31. juli: Angrebene i stærk aftagen — kun enkelte steder endnu af betydning“ (J. C. Baun). Marslev: „Angrebene er ebbet ud, men mange marker ser forfærdelige ud“ (P. Bruun Rasmussen). Faaborg-egnen: „Angrebene har været meget slemme. Rettidig og effektiv sprøjtning eller pudring har bestået sin prøve og vist smukke resultater. Mange ventede for længe eller undlod helt. De fortryder nu. En stor misere var iøvrigt kemikaliemanglen midt i det hele“ (J. Lindegaard). Ærø: „På Ærø husker man ikke, at angreb af bedelus har været så kraftige. Enkelte sent såede bederoemarker er omplojet, da roerne var for svage til at overstå angrebet. De fleste fik sprøjtet, men for sent. Man vil jo gerne vente og se. Mange ferskenbladlus er også iagttaget på roebladene“ (Ejlf Johansen). Holbæk-egnen: „Angrebene kulminerede omkring 8.—10. juli og var næsten overstået omkring midten af måneden. Skaden har været meget stor“ (Chr. Christensen). Roskilde-egnen: „Har optrådt ondartet i alle bederoemarker, særlig i de sentsåede. Sprøjtning med 1000 g parathion pr. ha har virket glimrende. Men regnen og kulden d. 16., 17. og 18. juli gjorde det helt af med lusene. Et rigtigt luseår“ (M. Greve). Præstø Amt: „Uhyre mængder i alle marker — dog færrest i tidligt såede, kraftige roer. Den tidlige pudring med Bladan mod ådselbiller synes at formindske luseangrebets styrke. Pudring har virket godt, sprøjtning virkede dårligt. Ca. 20. juli gik der sygdom i lusene“ (B. Munch). Ringsted: „Den 10.—12. juli begyndte der at gå snyltesvamp i lusene, og i løbet af ca. 6—8 dage var næsten alle lus døde. Angrebet har været værst ved de sent såede roeformer og roer, der var i dårlig vækst. Forøvrigt har det regnfulde vejr bidraget til at formindske skaden“ (J. Müller). Sorø: „Angrebet af bedelus er nu helt overstået. Roerne stærkt mærket af det langvarige angreb. Bladene helt overklistrede med lusenes efterladenskaber. Roerne helt gået i stå“ (Ib Trojborg). Sydsjælland: „Angrebet har været ganske forfærdeligt i år, og det varede en måned, fra

midten af juni til over midten af juli. Nu har skimmelen taget magten fra lusene, og roerne skal til at vokse; men vi frygter for stærke angreb af virus-gulsot. Parathion har været brugt i meget stor udstrækning og gennemgående med helt godt resultat, når betingelserne for pudring og sprøjtning (vejret) var nogenlunde" (P. Grøntved). Møn: „Angrebet kulminerede midt i måneden. På dette tidspunkt begyndte insekterne som sædvanligt at standse formeringen, og samtidig fik vi koldt og fugtigt vejr, hvilket fremskyndede lusenes bortdoen. Man ser tydelig forskel på de pudrede marker og de ubehandlede. Mange landmænd har pudret flere gange. Bladanpudring er bedre end Bladansprøjtning" (S. Pedersen). Lolland-Falster: „Meget stærke angreb, men skaden i de fleste tilfælde begrænset ved pudring; de heldigvis få, der har undladt at pudre, er nu for alvor overbevist om, at de har sparet på skillingen og ladet daleren rulle. Disse få marker står nu til skræk og advarsel for alle roedyrkere — og som en fin anbefaling for bekæmpelsens effektivitet" (A. Christiansen). Bornholm: „Der har været bedelus næsten overalt, men angrebene har ikke været særlig slemme, hvorfor sprøjtning kun er foretaget i enkelte tilfælde. Svampe og i nogen grad mariehøns har nu gjort det af med lusene, således at levende lus praktisk talt ikke findes mere" (K. K. Eising).

En enkelt beretning melder om angreb på sommerspinat. Angrebet gjorde spinaten ubrugelig (G. Mayntzhusen, Roskilde).

Oldenborrer (*Melolontha melolontha*). Se diverse skadedyr.

Smældere (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Skjoldbiller (*Cassida spp.*). Kun enkelte beretninger melder om angreb. Der skrives fra Viborg (O. Th. Nielsen) og fra Lolland-Falster (A. Christiansen) om almindelige, svage angreb, medens der fra Nordøstfyn (Helge Rasmussen) tales om angreb i et betydeligt antal marker og fra Stevns (Knud Iversen) om slemme angreb, der bekæmpedes samtidig med bladluseangrebene.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). I 25 indberetninger skrives om svage eller helt udeblevne angreb, medens 15 melder om angreb af varierende styrke. Fra Salling (B. Eriksen), fra Vinderup (J. Rindom) og fra Mariager (Chr. E. Lauridsen) skrives om ret stærke angreb. Fra Allingaabro (N. Engvang Hansen) bemærkes, at virkningen af bekæmpelsesforanstaltninger mod 1. generation spores nu i form af svagere angreb. På Djursland og Mols (Karl S. Jørgensen) har angreb af 2. generation efter et kort ophold afløst angrebet af 1. generation; mange marker er stærkt angrebne. Fra Herning (N. J. Nielsen) skrives om enkelte stærke angreb. Fra Sønderjylland meldes om stærke angreb på flere egne, således fra Rødding: „2. generation begyndte æglægning ca. 10. juli, men det regnfulde vejr og den omfattende

bekæmpelse af 1. generations larver syntes at svække angrebets styrke. En del marker blev dog slemt angrebet, og parathion blev i nogen udstrækning anvendt. Det sidste angreb var tydeligt svagere, hvor der blev sprøjet med parathion mod 1. generation" (Georg Nissen). Gram: „2. generation har sat ind med knap så stor styrke som 1. generation. Enkelte marker stærkt truet“ (A. Mortensen). Ribe-egnen: „2. generation har gjort alvorlig skade i godt og vel halvdelen af alle bederoemarker“ (Aage Buchreitz). Skærbæk: „Ja, uha. Bedefluen har hærget og hærger nu igen, men nu er roerne forhåbentlig så store, at de tåler angrebet uden bekæmpelse“ (Vald. Johnsen), og Bylderup Bov: „Bedefluernes larver er nu ved at optræde igen, og i enkelte marker har angrebet også denne gang et betydeligt omfang, selv om det dog ikke er nær så slemt som i første omgang“ (H. Behrens). Om angrebene på Sjælland citeres: Nordsjælland: „Flere stærke angreb på Hornbæk-egnen“ (H. E. Jensen). Jyderup: „Mange og ret stærke angreb de fleste steder. Parathion prøvet med god virkning“ (J. C. Tvergaard) og Haslev: „En del æglægning, men få larver“ (B. Munch). Fra Lolland-Falster (A. Christiansen) skrives om få angreb. Det ringe omfang formodes at stå i forbindelse med den omfattende bekæmpelse af andre skadedyr i roerne.

Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.

Kållus (*Brevicorye brassicae*). Langt de fleste beretninger giver udtryk for svage, betydningsløse angreb. Fra Viborg Amt (Eli Fog-Petersen) tales om middelstærke, men sjældne angreb, medens der berettes om svage, almindelige angreb fra Hornum, Vestjylland (H. Dixen), Gram (Wisti Raae) og fra Københavns Amt (Egon Hansen og Alfred Rasmussen). Om middelstærke — stærke angreb berettes fra Sydfyn (Sture Cederberg og Chr. Greve) samt fra Sorø Amt (Ejner Christensen) og fra Sjælland i øvrigt (A. Klougart). Desuden skrives om angreb af samme styrke fra Lolland-Falster (J. Klarup-Hansen, Sander Nielsen, Nykøbing F. samt A. Diemer, Frejlev).

I 2 beretninger omtales angreb på raps, således fra Sydsjælland: „Der har været angreb i nogle kålroe- og rapsmarker, men de har ikke været voldsomme, og kun i få tilfælde har man brugt kemikalier i kålroemarkerne“ (P. Grøntved) og fra Lolland-Falster: „Mange rapsmarker fulde af lus“ (A. Christiansen).

Kåltægen (*Eurydema oleracea*). Af 12 beretninger melder kun følgende 2 om angreb. Allingaebro: „Meget almindelig, men uden større skadevirkning her på egnen“ (N. Engvang Hansen). Bjerringbro: „Angrebet er observeret et enkelt sted, men var tilsyneladende endnu uden betydning. En enkelt kålroepilante midt i en bederoemark på samme ejendom var fuldstændig tæt besat med kåltæger — og på bederoerne rundt omkring var en hel del, men betydeligt færre. Bederoerne var angrebne i visse tilfælde“ (B. R. Bentholt).

Kålbldhvæps (*Athalia spinarum*). I 10 af 19 indkomne beretninger skrives om angreb af forskellig styrke og udbredelse, i nogle tilfælde er der tale om meget omfattende skade. Vi citerer beskrivelserne af de værste angreb: Hjørring: „Mest udbredte angreb, jeg endnu har set, men skadens omfang er begrænset. Vi har ikke gjort brug af sprøjtning eller anden direkte bekæmpelse“ (H. Baltzer Nielsen). Aabenraa Amt: „En sennepsmark totalt ødelagt. Opdaget for sent af ejeren“ (C. Poulsen). Løgumkloster: „En enkelt omsået kålroemark er fuldstændig afribbet — og mange af de mindre turnips-arealer er stærkt angrebet“ (Hans Jepsen). Bylderup Bov: „Enkelte marker på flere ha fuldstændig ædt, så der ikke er så meget af et blad tilbage som neglen på en finger. Angrebene er dog ikke så farlige, blot de opdages i tide, da sprøjtning med parathion er meget virkningsfuldt, men det er jo igen en bekostning at få lagt på den i år så plagede roeavl“ (H. Behrens). Vis Herred: „En del meget kraftige angreb på kålroer konstateret. Et par sent såede marker ødelagt og omplojet. Sprøjtning med Bladan har virket bedre end derrispudder“ (N. A. Drewsen). Ærø: „Enkelte stærke angreb er forekommet og straks bekæmpet med parathion. Enkelte har prøvet med Gesarol, og virkningen var nogenlunde“ (Ejlif Johansen). Odsherred: „Enkelte angreb rapporteret“ (H. Bertelsen). Stevns og Omegn: „Enkelte stærke angreb“ (Knud Iversen). Karise: „Et enkelt kraftigt angreb i gul sennep, det blev hurtigt slået ned med DDT“ (Ole Thøgersen). Præsto Amt: „En del larver i gul sennep“ (B. Munch).

Kålmøl (*Plutella maculipennis*). Kålmøllets larve er ifølge indberetningerne endnu ikke observeret ret mange steder. Kun fra Bylderup Bov (H. Behrens) og fra Bornholm (K. K. Eising) tales om svage angreb. Derimod er der mange steder set kålmøl (imagines) i ret stort tal; dette er tilfældet på Lemvig-egnen (S. Andreassen), på Viborg-egnen (O. Th. Nielsen), ved Bylderup Bov (H. Behrens), på Odense-egnen (P. Bruun Rasmussen) og på Stevns (Ole Thøgersen).

Kålorme (*Pieris brassicae* og *P. rapae*). Kun få steder har kålsommerfuglenes larver vist sig i bemærkelsesværdige antal. Der berettes om enkelte angreb af forskellig styrke og udbredelse fra Salling (B. Eriksen), Mariager (Chr. E. Lauridsen), Skanderborg (Niels Pedersen), Borris (A. Madsen), Skærbæk (Vald. Johnsen), Rønhave (Poul Rasmussen), Nord- og Nordøstfyn (Knud Sehested og Helge Rasmussen), Odsherred (H. Bertelsen), Røsnæs (Stanley Jørgensen), Virumgaard (S. P. Lyngby), Stevns (Knud Iversen), Lolland-Falster (A. Christiansen) og Bornholm (K. K. Eising). I enkelte tilfælde tales om bekæmpelse med DDT og parathion.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). Angreb af krusesygegalmyggenes larve i kålroer er konstateret i alle egne af landet, men der gives i et stort antal beretninger udtryk for, at angrebet har fået et langt mindre omfang end ventet på baggrund af de ret stærke angreb i juni. Det

regnfulde og kølige vejr i juli har utvivlsomt hæmmet galmyggenes aktivitet og nedsat angrebsstyrken samtidig med, at det har givet værtplanterne relativt gode vækstvilkår. For Jyllands vedkommende er det især i de nordlige egne, angrebet findes. Iøvrigt citeres rapporter fra forskellige egne: Hjørring: „Angrebene, der for en måned siden tegnede til at blive meget udbredte og meget stærke, er heldigvis blevet ret godartede“ (H. Baltzer Nielsen). Han Herred: „Stærkere udbredt end almindeligt, men endnu har jeg ikke set noget til den efterfølgende forrådnelse“ (R. Sørensen). Morsø: „De omfattende forekomster af krusesyge synes ikke at give anledning til så store ødelæggelser som i tidligere år, da der ikke hidtil er konstateret halsforrådnelse af betydning i kålroerne“ (Engelhart Jensen). Salling: „Kålroemarkerne synes at have overvundet de kraftige angreb, dog er planterne mærkede i form af de mange halse. Den frygtede bakteriose er endnu kun yderst sjældent iagttaget“ (B. Eriksen). Hobro: „Angreb af krusesygegalmyg har ikke fået det omfang, som det fra foråret så ud til“ (Poul Olsen). Allingaaabro: „Meget almindelig, men ødelæggende angreb tror jeg ikke, vi får at se“ (N. Engvang Hansen). Forsøgsstationen v. Ødum: „Kålroerne er nu ved at have overvundet følgerne af angreb i juni og begyndelsen af juli måned“ (Kr. G. Jensen). Ronde: „De fleste marker er angrebet, men endnu har jeg ingen hårdt medtagne set“ (P. Mumm). Århus: „Roerne kommer godt over de stærke angreb de fleste steder, men de har længe stået i stampe“ (B. Nørsgaard). Ask pr. Malling: „Almindelige, men ikke særlig slemme. Kun i eet tilfælde — i en større kålroemark — var de nærmeste rækker ved et havehegn meget tidligt og meget stærkt angrebne. Angrebene aftog med afstanden fra hegnet“ (Harald Jensen). Borris: „En del krusede blade, men kålroerne tegner til at give et særdeles godt udbytte“ (A. Madsen). Vejle Vesteregn: „Roerne er nok en del angrebet, men ikke så slem, som de somme tider har været“ (Arne Anthonsen). Vestfyn: „Krusesygegalmyggenes angreb bemærkedes i begyndelsen af denne måned, men det er endnu betydningsløst. Der er vel 10 % angrebne planter i udkanten af markerne“ (Kr. Brødsgaard). Frederiksborg Amt: „Spredt over de fleste marker, kun svage angreb endnu“ (H. E. Jensen). Forsøgsstationen Virumgaard: „I juli måned er der iagttaget enkelte angreb af krusesygegalmyggen på kålroer, samt begyndende halsbakteriose“ (S. P. Lyngby). Odsherred: „Tømmelig stærke angreb, ofte flerhalsede roer, og allerede en del halsråd“ (H. Bertelsen). Vestsjælland: „Kålroernes blade er alle vegne stærkt misdannede“ (Stanley Jørgensen). St. Heddingekredsen: „Meget almindelig, og man ser allerede nu en hel del rådne kålroer“ (Ernst R. Nielsen). Sydsjælland: „Angrebet ses i alle kålroemark, men synes dog endnu ikke at være egentlig ondartet“ (P. Grøntved).

Også på kål er angreb ret hyppigt forekommende. Fra Esbjerg-Varde (M. Sørensen) meldes om almindelige, svage angreb i småhaver, medens der fra Aalborg Amt (Jørgen Jørgensen), Hornum, Svendborg Amt (Sture Cederberg), Københavns Amt (Egon Hansen og Alfred Rasmussen) og Sjælland i øvrigt (A. Klougart) tales om almindelige, middelstærke angreb såvel i småhaver som erhvervsplantninger. Fra Thisted (G. Ejsing) skrives om stærke

angreb, som giver anledning til betydelige tab. Fra Roskilde lyder kommentarerne: „Mange planter blev ødelagt ved at have stået for længe på frøbedene, så der bliver ikke mange hoveder i kålen i småhaverne. De udsæede planter på blivestedet har dog heller ikke undgået angrebet“ (G. Mayntzhusen), og fra Stevns-Fakse-egnen: „På grund af det tørre forår er der ikke nær så meget kål i haverne, som der plejer at være. I den kål, der er, er en stor del ødelagt af krusesyge. Hvor der er pudret med DDT, er der sjældent ødelagte planter“ (Philip Helt).

Kålgalmyggen (*Dasyneura brassicae*). Der er modtaget 31 beretninger om dette skadedyr, og der skrives i de 25 af disse om betydelige angreb. I mange tilfælde beskrives angrebene som ødelæggende, og det fremhæves, at de anvendte bekæmpelsesmidler ikke har formået at begrænse angrebet på tilfredsstillende måde. I det overvejende antal tilfælde er det raps, der er angrebet, men i nogle tilfælde er det også gået ud over kålroefrø. Bedømmelserne af skadernes omfang er noget varierende, hvilket fremgår af følgende citater: Mariager: „Trods energisk indsats er der sket stor skade på rapsen alle steder“ (Chr. E. Lauridsen). Århus: „Trods pudring meget stærke angreb“ (B. Nørgaard). Hads Herred: „Angreb i kålroefrø og rapsmarker har været meget almindeligt. Men nu ved afgrødernes mejning ser det dog ud til, at angrebet ikke er helt så voldsomt, som det var mange steder i 1953“ (Arne Hansen). Haderslev: „Alle rapsmarkerne er meget stærkt angrebet af kålgalmyggen. Det ser ud til, at den har kunnet komme ind i skulperne uden hjælp af skulpesnudebiller“ (P. R. Madsen). Vestfyn: „Kålgalmyggens larver har været meget, meget slem i rapsen. Der er i de fleste marker kun $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{10}$ avl. Nu venter avlerne og høster i stedet næste hold skulper, der tilsyneladende intet fejler“ (Kr. Brødsgaard). Marslev: „Ret almindelige, selv om angrebene ikke har været katastrofale“ (P. Bruun Rasmussen). Fyn: „Uhyggeligt stærke angreb i næsten samtlige rapsmarker, i hvert fald, hvor det ikke er første år, der dyrkes raps på egnen. I mange marker er mindst 80 % skulper hårdt angrebne. Angrebet har formodentlig været medvirkende til den stærke 2. gang blomstring. En del af disse unge skulper er dog også angrebne“ (N. Chr. Stentoft). Odsherred: „Fortsatte deres angreb i de spredte rapsmarker, og næsten ens enten der var pudret eller ej“ (H. Bertelsen). Jyderup: „Alle rapsmarker og kålroefromarker er stærkt angrebet. Mange og særlig de tynde marker er næsten ødelagt. Her har vi i rapsen også haft et sent angreb helt efter afblomstring; i det sene angreb må æglægningen være sket på næsten udviklede skulper“ (J. C. Tvergaard). Roskilde-egnen: „Har optrådt ualmindeligt ondartet i raps ofte efter grundige pudringer bl. a. med Vivelan“ (M. Greve). Ringsted: „Angrebet af kålgalmyg fortsatte i de korsblomstrede frøafgrøder, som næsten alle begyndte at blomstre igen efter regnen. I de nyansatte skulper kunne iagttages ret stærke angreb i slutningen af måneden“ (J. Müller). Stevns og Omegn: „Stærke angreb i rapsmarker af en anden generation af myggen, et angreb, der kom fuldstændig bag på os, så der ikke er foretaget bekæmpelse. Der ventes store økonomiske tab“ (Knud Iversen). Præstø Amt: „Ufattelige mængder — trods bedste bekæmpelse af skulpe-

snudebiller i rapsen. Nu giver landmændene op" (B. Munch). Skælskør-egnen: „Meget stærke angreb i mange raps- og kålroefrømarker" (Viggo Sørensen). Sydsjælland: „Der har været voldsomme angreb i alle rapsmarker, og de har bidraget til at reducere rapsens udbytte stærkt i år" (P. Grøntved). Møn: „Kålgalmyggen har forvoldt stor skade i rapsmarkerne, selv hvor der er foretaget omhyggelig bekæmpelse af skadedyrene. Det kan måske skyldes de nye midlers kortere virketid" (S. Pedersen). Bornholm: „Meget almindelige i rapsen, flere skulper helt fulde af larver" (K. K. Eising).

Kålfluer (*Chortophila brassicae* og *Ch. floralis*). I en del beretninger skrives om angreb af den lille kålflue. Det drejer sig formentlig om 2. generation. I landsdelene nord for Limfjorden kan der dog også være tale om angreb af den store kålflues larver allerede i juli, da der sidst i juni er fanget fluer af denne art her. Hvorvidt denne tidlige klækning forekommer i andre egne af Jylland er endnu usikkert.

Om angreb i kålroer skrives fra Han Herred: „Meget almindeligt med angreb, men de fleste steder kun svagt. Men på de mest udsatte lokaliteter er man gået bort fra kålroedyrkning" (R. Sørensen). Lemvig-egnen: „Angreb af den lille kålflue er konstateret mange steder i begyndelsen af måneden, men ikke særlig ondartet" (S. Andreassen). Randers-egnen: „Angreb af den lille kålflue, enkelte steder er der forvoldt stor skade" (Chr. E. Lauridsen). Djursland og Mols: „Kålfluelarverne har på de sortsandede jorder og på en del humusjorder i Midtdjursland begyndt at gøre sig stærkt gældende. Jeg har været i flere kålroemarkers, hvor man ikke kan finde en roe, uden at der sidder 3—4 larver i den, så dette kan blive temmelig alvorligt for landmændene" (Karl S. Jørgensen). Århus-egnen: „Den lille kålfluelarve findes i adskillige marker" (H. H. Rasmussen). Silkeborg-egnen: „Den lille kålflues larver har flere steder tyndet noget i plantebestanden" (J. J. Søndergaard). Kibæk-egnen: „Har i enkelte tilfælde udtyndet marken stærkt, men det er de sene angreb, vi frygter mest her på egnen. I år findes der ikke kålroer på udsatte steder, men det stående spørgsmål her på egnen er: Hvornår får vi et effektivt middel mod „de grå orm"?" (H. Quistgaard Mortensen). Brande: „Kålfluelarver af den lille kålflue ret hyppigt forekommende i år. Skrækken for det senere angreb af den store kålflue gør også sit til, at hvert lille angreb bemærkes og omtales" (P. Trosborg). Grindsted: „Der er bemærket nogle enkelte angreb af den lille kålflue. Angrebet har som helhed kun ringe betydning. Der er iværksat pudring med DDT for at prøve at gardere sig mod den store kålflue" (J. J. Jakobsen). Bylderup Bov: „Er i det væsentligste ved at være overstået, dog kan der ses lidt skade i nogle af de mange omsæede marker" (H. Behrens). Vis Herred: „Mange kålroemarkers er stærkt skadet" (N. A. Drewsen). Stevns: „Kun få steder ser man større angreb, men lidt findes de fleste steder" (Aage Madsen).

Der er tillige rapporteret udbredt angreb i kål, det synes især at være gået ud over blomkål. Om almindelige svage angreb skrives fra Hornum og fra Københavns Amt (Egon Hansen) samt fra Stevns-Fakse-egnen; hertil knyttes følgende kommentar: „Jeg har set en del svage angreb af kålfluer.

Det ser ud, som om kålfluerne bliver væk, hvor man pudrer med DDT" (Philip Helt).

Fra Hjørring Amt (Frode Olesen), Thisted (G. Ejsing), Vestjylland (H. Dixen), Jelling (K. M. Hove), Sønderjylland (Wisti Raae), Sydfyn (Chr. Greve) og Roskilde (G. Mayntzhusen) meldes om almindelige, middelstærke angreb, sidstnævnte tilføjer, at 25—50 % af planterne er ødelagt af angrebet. I Svendborg Amt (Sture Cederberg) forekom almindelige, stærke angreb, og fra Esbjerg-Varde skrives: „Hvor der ikke er foretaget noget virkelig effektivt, er angrebene meget værre end sædvanligt her“ (Martin Sørensen). Angrebene på Sjælland betegnes som almindelige og stærke, herom skriver A. Klougart: „Det er efterhånden blevet sådan, at hvis man ikke behandler blomkålene, ja så får man ingen, og i år har det været særlig galt. De fleste erhvervsgartnerier har vandet to gange. Mest er der benyttet lindanpræparater, men også parathionmidler, der er billigere, men i visse tilfælde kan have nogen usikker virkning, fordi man ikke rammer en æglægning. Der synes ikke længere at være nogen ægfri periode“.

Der er i juli modtaget 2 forespørgsler vedrørende kålfluelarver i peberrod. Den ene er fra Farum (Sjælland) og den anden fra Hinge (Midtjylland).

Skovduer (*Columba palumbus*). Fra Mols skrives: „Enkelte afsides beliggende rapsmarker har været stærkt angrebet af store flokke af skovduer efter skårlægningen“ (Jørgen Nielsen).

Kartofler.

Kartoffelålen (*Heterodera rostochiensis*). Om nye fund foreligger 4 indberetninger. Fra Rødding skrives: „På tre lokaliteter er iagttaget så stærke angreb af ål, at der er misvækst, i de to tilfælde (haver) total misvækst“ (Georg Nissen). Ærø: „Konstateret i 3 landsbyhaver og flere steder i en kolonihave ved Ærøskøbing“ (Ejlif Johansen). Kerteminde: „Kartoffelål er konstateret i en privat have her i Kerteminde. Så vidt jeg ved det eneste angreb her på egnen“ (Helge Rasmussen). Odsherred: „Konstateres stadig i haver i byerne, og mon der er mange byer, hvor man ved lidt eftersyn ikke vil kunne finde den?“ (H. Bertelsen).

Smældere (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Coloradobillen (*Leptinotarsa decemlineata*). Tilflyvningen fra syd og sydøst fortsatte ret intensivt i begyndelsen af juli. Senere aftog fundenes hyppighed, og ved månedens slutning var tilflyvningen ophørt.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Om dette skadedyr skrives fra Stevns: „Kartoffelboreren er fundet i mange marker i år, og den har enkelte steder påkaldt sig opmærksomhed ved at ødelægge ret mange bede-roer“ (Ernst R. Nielsen).

Skadedyr på havebrugsplanter.

Frugtræer og frugtbuske.

Bladlus (*Aphididae*) på frugtræerne. I 6 af de 25 indkomne beretninger omtales stærke angreb på æble, de øvrige karakteriserer angrebene som svage — middelstærke. Fra Thisted skrives: „Der har været almindelige angreb, men ikke af alvorlig karakter. En ny „bølge“ synes at sætte ind omkring midten af måneden“ (G. Ejsing). Esbjerg-Varde: „De grønne bladlus synes at være på retur“ (Martin Sørensen). Maribo Amt: „I privathaver mange bladlus, men i plantager uden betydning p.g.a. bekæmpelsen“ (J. Klarup-Hansen). Stevns-Fakse-egnen: „Jeg har ingen steder set stærke angreb af bladlus på æbler, og i flere haver har der slet ikke været lus på æbletræerne“ (Philip Helt). Slagelse: „Angrebene er tydeligt på retur nu, dels p.g.a. snyltesvampe, dels reduceret af den vedvarende regn. Hvorfor ser vi så få mariehøns i år?“ (Chr. O. Tofterup). Roskilde Amt: „Sjældent set så få æblebladlus på denne årstid. Det er som regel kun et enkelt træ i plantningerne, der har været angrebet“ (G. Mayntzhusen). Uggeløse pr. Lyngø: „Disse har været kilde til idel ærgrelse, og parathionmidlerne kom til kort. Rigtigt vejr til nikotin har det ikke været, og jeg var også utilfreds med resultatet af en sprøjtning med det. Den megen regn har hæmmet lusene lidt, men de har stadig bredt sig. Snyltesvampen tog en del bedelus på en nabo-mark, men fandt tilsyneladende ikke ind til æblelusene“ (W. Norrie). Københavns Amt: „En del Cox's Orange i småhaver står nu med stærkt misdannede skudspidser efter luseangreb, medens skuddene på de fleste andre sorter ikke er så medtagne“ (Egon Hansen). Sjælland: „Efter den varme periode havde vi mange bladlus, men midlerne er efterhånden så gode, så man ikke regner med lusene. Her i den senere tid synes der igen at være tegn til en opformering på de unge skud“ (A. Klougart).

Angreb af blodlusen (*Eriosoma lanigerum*) har gennemgående været svage — middelstærke i år, og kun een beretning omtaler stærke angreb. Fra Sydfyn skrives: „Der har været meget få blodlus i år“ (Chr. Greve). Maribo Amt: „Blodlusen kan findes i alle de plantager, hvor den hidtil har været iagttaget. Angrebene er sidst i juli kun svage. Sprøjtninger med Systox har ikke kunnet udrydde blodlus“ (Sander Nielsen). Frejlev: „De breder sig jævnt godt nu, og det nærmest uden hensyn til de brugte kemikalier. Vort vædskeforbrug: 400 l/ha er nok for lidt til en effektiv bekæmpelse af den, men vi har ikke vand nok til større forbrug“ (A. Diemer). Slagelse: „Angrebene startede tidligt i den varme forsommer, men siden er ikke set nogen særlig udvikling“ (Chr. O. Tofterup). Maribo Amt og Sydsjælland: „Kun iagttaget eet sted — det var et ret udbredt angreb i planteskole!“ (J. Klarup-Hansen). Københavns Amt: „Spredte, ikke særlig stærke angreb i småhaver“ (Egon Hansen).

På pære er der ikke rapporteret angreb af betydning.

Angreb af blommelusen (*Hyalopterus pruni*) har været ganske

usædvanlig udbredte og stærke. 19 beretninger betegner angrebene som stærke, medens 8 omtaler middelstærke angreb. Fra Thisted skrives: „Angrebene har været og er stadig voldsomme, og sprøjtningerne er i reglen resultatløse, når lusene har fået godt fat“ (G. Ejsing). Viborg Amt: „Trods ihærdige bekæmpelser stadigvæk store luseangreb, så træerne ofte er sorte af branddug“ (Eli Fog-Petersen). Aalborg: „Stadig lus trods regnvejre“ (A. S. Lundstein). Maribo: „Blommebladlusen bredte sig meget i den varme periode og synes at klare den sidste tids regn og kulde“ (Sander Nielsen). Slagelse: „Stadig ses kolonier, hvor bekæmpelsen ikke blev udført effektivt i den kritiske periode. Nu i anden omgang gør sodskimmel lige så stor skade“ (Chr. O. Tofterup). Sorø Amt: „Levende lus ses næppe, vel dræbt af svampe, men træerne ser mange steder forfærdelige ud — sorte frugter og blade, der tillige har visne bladrande og alt for lidt løv. Særlig Reine Claude typer er medtaget. 2 gange Bladansprøjtning i juni kunne ikke klare lusene“ (Ejner Christensen). Stevns-Fakse-egnen: „Det er mange år siden, der har været så mange bladlus på blommerne. Lindasect sprøjtemiddel har virket godt næsten alle steder. I den sidste halvdel af måneden kom der svamp i lusene“ (Philip Helt). Uggeløse pr. Lyngø: „Hvor det p. g. a. underkulturer af bærfrugt har været umuligt at sprøjte effektivt, har angrebene været overordentlig slemme — og tilsnævset både blade og frugter. Regnen har dog vasket en del af snævset af frugterne. Moralen bliver, at man ikke kan dyrke i 2 „etager“, — men man gør det jo alligevel“ (W. Norrie). Sjælland: „Blommerne hører jo til bladlusenes yndlingstræer, og det var rent ud sagt utroligt, hvad der kunne være på blommetræerne, men heldigvis er der gode midler at råde over, og der blev grønt under træerne efter sprøjtning med fosformidler“ (A. Klougart).

På kirsebær har angreb af *Myzus cerasi* været af varierende styrke, men ofte ret ondartede. I det væsentlige er angrebene dog overstået nu. Fra Maribo Amt skrives: „Kirsebærbladlusen har hærget slem, så godt som alle sødkirsebær er angrebet. Lusene er nu sidst i juli delvis forsvundet“ (Sander Nielsen). Sydbyn: „Det har været vanskeligt at bekæmpe bladlus i morellerne, derimod var de lettere at tumle på surkirsebærrerne“ (Chr. Greve). Svendborg Amt: „Lusene er døde nu“ (Sture Cederberg). Roskilde Amt: „Kun meget få angreb, selv i usprøjtede haver“ (G. Mayntzhusen). Københavns Amt: „Mange stærke angreb især i sødkirsebær“ (Egon Hansen). Sjælland: „Kraftige angreb og den kendte stærke bladkrølning efter varmeperioden“ (A. Klougart).

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Ingen af de indkomne beretninger betegner angrebene som stærke, men svage til middelstærke angreb omtales jævnlig.

Uglelarver (*Taeniocampa incerta* og *T. stabilis*). Der er modtaget en beretning fra Maribo Amt (Sander Nielsen) om fortsatte angreb af grønne uglelarver på æbler. Sandsynligvis drejer det sig om ovennævnte arter, der er omtalt i oversigten for juni.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). I den varme og tørre periode opformeredes miderne ofte stærkt, og trods den lange regnperiode er de ofte talrigt tilstede. Det er dog kun i 6 af de 24 indkomne beretninger, at angrebene karakteriseres som stærke. De øvrige melder om svage til middelstærke angreb. Fra Hjørring Amt skrives: „Angrebet ikke slem i sprøjtede frugthaver eller plantager, enkelte slemme angreb på espaliertræer samt sorten Rød Ananas“ (Frode Olesen). Thisted: „På lunt beliggende lokaliteter har der været stærke angreb, men ellers er de uden større betydning“ (G. Ejsing). Aalborg Amt: „På trods af det fugtige vejr har miderne bredt sig, så stærke angreb er iagttaget flere steder“ (Jørgen Jørgensen). Maribo: „Spindemider har i denne sæson været af ringe betydning. Hvor man omkring blomstringen sprøjtede med Systox, har der trods mange vinteræg ikke vist sig angreb“ (Sander Nielsen). Slagelse: „De voldsomme angreb i forsommeren blev stoppet, hvor der blev sprøjtet med systemgifte, PCPCBS o. l. Parathion har nogenlunde kunnet holde angrebene nede, medens DDT-midler altid synes at forværre angrebene“ (Chr. O. Toftrup). Stevns-Fakseegnen: „Kun ganske få steder har jeg set stærke angreb af rødt spind, men lidt spindemider er der vel nok de fleste steder“ (Philip Helt). Roskilde Amt: „Den lange tørkeperiode gav gode betingelser for angrebet, så det har næsten været umuligt at nedkæmpe“ (G. Mayntzhusen). Nordvestsjælland: „Angrebene har en del steder været meget stærke. For øjeblikket er ægstadiet det mest almindelige, og miderne er, vel p. g. a. vejret, stærkt på retur“ (E. Agger). Sjælland: „Trods det fugtige vejr har spindemiderne bredt sig meget, hvilket sikkert skyldes den opformering, der er sket i det varme vejr, og så at folk ikke tager sig i agt for, at miderne også kan formere sig i fugtigt vejr bagefter. Det er slemme mange steder, men heldigvis har vi PCPCBS midler“ (A. Klougart). Uggeløse pr. Lyngø: „Under det varme vejr opformeredes spindemiderne trods brug af svovlpræparater. Chlorocide virkede godt, og de sidste 6 ugers fugtige vejr har også hæmmet videre udvikling“ (W. Norrie). København Amt: „Mange træer i småhaver står nu med fuldstændig broncefarvede blade“ (Egon Hansen).

Køkkenurter.

Jordbærål (*Aphelenchoides spp.*). Næsten alle indberetninger taler om almindelige og ofte stærke angreb. Hjørring Amt: „Der er mange alvorligt angrebne arealer“ (Frode Olesen). Thisted: „Åleangrebene spiller sikkert en betydelig rolle, navnlig i de gamle sorter“ (G. Ejsing). Vestjylland: „Meget almindelig, men folk er ved at være klar over, at der må gøres noget. Al har de respekt for, det kender de fra markerne“ (H. Dixen). Svendborg Amt: „Det er jordbær dyrkningens største problem i haverne, blot vi dog kunne få en god fremavl med varmtvandsbehandlede planter. Haveejerne vil gerne betale“ (Sture Cederberg). Sjælland: „Jordbærålen er sikkert en af de væsentligste årsager til, at Dybdahl er kommet i miskredit. Hvor der er gode kontrollerede Dybdahl, står den stadig som en favorit, men ellers leder man

med lys og lygte efter nye sorter, og en af årsagerne hertil er, at det ikke er til at få tilstrækkelig sunde planter af dem, vi har" (A. Klougart). Holbæk Amt: „Vel ca. 90 pct. haver har angreb. Angrebets betydning de fleste steder antagelig mellem 10 og 20 pct.s nedsættelse af udbyttet" (Henrik Nielsen). Maribo Amt: „Angreb af jordbærål er meget almindelig i haver. Typisk er en meget uensartet plantebestand med mere eller mindre stærkt angrebne planter" (J. Klarup-Hansen).

Gulerodsbladloppen (*Trioza apicalis*). 12 indberetninger melder, at angreb ikke er set, medens der i 10 skrives om stærke og i 9 om svage — middelstærke angreb. Fra Sjælland er der kun indløbet 3 rapporter om angreb, resten stammer fra Jylland. Brande: „Angreb ret hyppige, men dog næppe så udbredte som tilfældet oftest har været i de seneste år" (P. Trosborg). Kibæk-egnen: „Er meget almindelig, men bekæmpes let med DDT, så man kan undgå det farlige Bladan (i haver, hvor der er børn)" (H. Quistgaard Mortensen). Fra Statens forsøgsstation i Hornum skrives: „Meget udbredt her på egnen". Fra Aulum og Omegn: „Er stadig et problem for gulerodsavlens. I almindelighed gøres der ikke noget forsøg på at bekæmpe dem, men jeg har set god virkning ved at sprøjte 3 gange med 14 dages mellemrum med 1 l parathion i 500 l vand pr. ha. Det gamle råd med at svide toppen noget med ajle synes heller ikke at være så dårligt" (S. Nørlund). Lemvig-egnen: „Krusesygen i gulerodderne træffes overalt og nedsætter udbyttet stærkt" (S. Andreassen). Han Herred: „Man træffer jævnligt disse krusede gulerods-toppe, men i regelen drejer det sig kun om små pletter, og for udbyttet betyder det sikkert kun lidt" (R. Sørensen).

Oldenborrer (*Melolontha melolontha*). Se diverse skadedyr.

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). Angrebene synes at komme ret sent i år, og i de fleste tilfælde betegnes angrebene som svage. I nogle beretninger tales dog om stærkere, men sjældne angreb, således fra Aalborg Amt (Jørgen Jørgensen) og fra Esbjerg-Varde (Martin Sørensen). Fra Jelling (K. M. Hove) skrives om almindelige, middelstærke angreb i småhaver. G. Ejsing, Thisted, meddeler, at erhvervsmæssige gulerodsavlere holder angrebet nede ved regelmæssige sprøjtninger med parathionmidler. Vi citerer nogle udtalelser om angrebene: Han Herred: „Det er forholdsvis små arealer, der dyrkes med gulerod, men mange steder ser disse småstykker fælt medtagne ud. Planterne går helt eller delvis ud. Bekæmpelse finder ikke sted i ret stor udstrækning" (R. Sørensen). Lemvig-egnen: „Angreb almindelige og stærke, dog værst i haver" (S. Andreassen). Viborg Amt: „Ser nu sine steder i haverne ca. 10—12 cm lange toppe falde. Navnlig på „sultne" steder" (Eli Fog-Petersen). Videbæk og Omegn: „Ikke så slem i markgulerodderne, men meget ondartet i haverne" (L. Hangaard Nielsen). Vejle-egnen: „Et enkelt helt ødelæggende angreb i gulerodder på sandmuldet jord" (Vald. Ternvig). Grindsted: „Angrebene, der plejer at være ret almindelige, synes at være godartede" (J. J. Jakobsen). Ribe-egnen: „I de fleste haver er der en del, i markerne er der så godt som ingen" (Aa. Buchreitz). Nordvestlige Sønderjylland: „Være i

rodpersille end i gulerødder. Men slemt nok. Blot man ville huske at beskytte planterne. Man ved det godt her" (Wisti Raae). Odsherred: „Angrebene endnu svage, men de steder, hvor dyrkningen har betydning, kan angrebene dog være ret slemme og kan let blive værre endnu" (H. Bertelsen). Roskilde Amt: „Først i den sidste ugestid synes flere „gule rækker" at vise sig" (G. Mayntzhusen). Sjælland: „I de gulerodsdyrkende egne går de arealer, der ikke sprøjtes, ikke fri, men angribes endda særlig slemt. Nu gælder det om at sætte ind imod de kvalitetsnedsættende efterårsangreb" (A. Klougart).

Løgfluen (*Hylemyia antiqua*). Der meldes om en del angreb af forskellig styrke. Angrebene optræder tilsyneladende med højst forskellig intensitet selv indenfor ret begrænsede områder. Der skrives således fra Uggeløse i Nordsjælland: „Jeg tror, det er første år, jeg ikke har angreb af løgfluelarver i stikløgene" (W. Norrie), medens der fra Roskilde meldes følgende: „Angrebet har været betydeligt værre i år end tidligere, dog mest i skalotter fra ikke kontrolleret materiale. Selv stikløgene har været alvorligt udsat" (G. Mayntzhusen). Fra Aalborg (Jørgen Jørgensen og A. S. Lundstein) skrives om enkelte stærke angreb, og fra Hjørring Amt (Frode Olesen) og Esbjerg-Varde (Martin Sørensen) om almindelige, stærke angreb. I øvrigt skal anføres følgende udtalelser om angrebene og foranstaltninger herimod: Thisted: „Spiller ikke nogen stor rolle her, men der er dog mindre kulturer, hvor der ødelægges 5—10 % af planterne. Sprøjtning med DDT sammen med de rutinemæssige Zineb-sprøjtninger synes at holde fluerne nede på et minimum" (G. Ejsing). Nordvestlige Sønderjylland: „Som sædvanligt. Kan holdes fri ved parathionvanding" (Wisti Raae). Sydfyn: „Løgfluer er set i en del zittauerløg (såede)" (Chr. Greve). Sjælland: „Der har været en hel del kraftige løgflueangreb, men det har altid været, hvor man har undladt bejdning. Mon ikke folk er blevet for ligegyldige med denne simple forebyggende foranstaltning?" (A. Klougart). Stevns-Fakse-egnen: „Der er mange angreb, men jeg har ikke set stærke angreb nogen steder. Det ser ud til, at angreb hindres, hvis sætteløgene bliver behandlet med DDT-pudder" (Philip Helt). Frejlev: „Et begyndende angreb blev standset med en „delvis vanding" pr. rygspøjte med et lindanmiddel" (A. Diemer). Maribo Amt: „Det kunne se ud, som om angrebet af løgfluer i år har været stærkere i skalotter end ellers" (J. Klarup-Hansen).

Diverse skadedyr.

Oldenborrer (*Melolontha melolontha* og *M. hippocastani*). Af 21 indberetninger melder kun 3 om angreb. Der skrives fra Skanderborg Amt: „Skade er kun set i eet tilfælde (bederoer)" (Niels Pedersen), og fra Stevns: „De kan godt gøre skade pletvis og særlig i bederoerne. Ødelæggende angreb er der ikke tale om, og oldenborreår kender vi ikke til" (Ernst R. Nielsen)

og „man finder jævnlig svage angreb af oldenborrelarver, særlig i nærheden af skove, men stærke angreb har jeg ikke set“ (Philip Helt).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Betydningsløse eller slet ingen angreb omtales i 16 beretninger, medens der i 13 skrives om angreb af forskellig styrke. Følgende rapporter om angreb på forskellige landbrugsafgrøder citeres: Han Herred: „Synes i år at være godartet. Et enkelt kraftigt angreb har jeg dog set i blandsæd efter gammel græsmark, og desuden findes en del huller i kartoflerne hist og her“ (R. Sørensen). Hads Herred: „Der er i de sidste dage iagttaget meget kraftige angreb af smælderlarver i enkelte marker med nyudlæg af bederoefrø“ (Arne Hansen). Brande: „Stærkere angreb ikke bemærket. Men forekomst i kartoffelknolde m. m. er vist meget hyppig“ (P. Trosborg). Vejle Vestereg: „Mange kartoffelmarker viser tegn på angreb i toppen. Larven udhuler kartoffelstængelen, så angrebet minder om sortbensyge. Smælderlarver betragtes i nogen grad som en „sædskiiftesygdom““ (Arne Anthonsen). Ribe-egnen: „Der er en del smælderlarver i mange forskellige afgrøder, — også mere end man sædvanligt bemærker“ (Aage Buchreitz). Gram: „Angreb i en bederoemark, op til 10 larver ved hver rod i en mark i Fole“ (A. Mortensen). Forsøgsstationen Virumgaard: „I majslen har der stadig været en del angreb af smælderlarver. Enkelte planter er dræbt og flere hæmmet stærkt i væksten. Larverne findes ofte i stængelen op til 10 cm over jordoverfladen“ (S. P. Lyngby).

Der er desuden i nogle tilfælde set stærke angreb på havebrugsafgrøder. Herom skrives fra Hornum: „Kraftige angreb på hvidkål 3 år efter lucerne (1952 løg — 1953 byg)“. Fra Viborg Amt (Eli Fog-Petersen) berettes om angreb på stikløg, agurker og sommerblomster i nyanlagte haver, og fra Svendborg (Sture Cederberg) om stærke angreb i småhaver på steder, hvor der tidligere har været græs.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Der er kun i 2 indberetninger omtalt angreb af dette dyr. Den ene er fra Lemvig-egnen: „Væltesyge i bederoer var ondartet ved månedens begyndelse og skyldtes i adskillige tilfælde knoporme“ (S. Andreassen), den anden fra Bornholm: „Et enkelt sted har der allerede været ret stærkt angreb. Ellers endnu meget lidt“ (K. K. Eising).

Spurve (*Passer domesticus* og event. *P. montanus*). Der foreligger to indberetninger om alvorlig skade forårsaget af spurve og i det ene tilfælde også af grønirirken (*Ligurinus chloris*). Fra Virumgaard skrives: „Spurvenerne er i år særlig slemme i kornmarkerne. Værnebælter i udkanten af markerne er flere steder omtrent ribbet for kærner. Rapsen er ligeledes hjemsogt af grønirisker“ (S. P. Lyngby). Nordøstfyn: „Fugle og i dette tilfælde gråspurve har i juli måned været en stor plage her på egnen. Det er især bygmarker, det er gået ud over. Hvor byggen står lidt i læ, og den er gået lidt på hæld, slår sværme af gråspurve ned og hakker kærne og avne af byggen, således at flere marker pletvis nu står med nøgne aks. Det er et problem med gråspurvenerne på en hel del ejendomme“ (Helge Rasmussen).

Muldvarpe (*Talpa europaea*). Fra Århus (B. Nørgaard) skrives om stor skade i en bederoemark forårsaget af muldvarpe, og fra Sønderjylland (Wisti Raae) om disse dyrs stærkt generende virksomhed i græsplæner og urtebede.

Prosper Bovien og Jørgen Jørgensen.
